

PARLAMENTUL ROMANIEI

Camera Deputatilor

Senat

Parlamentul Romaniei adopta prezentul proiect de lege:

LEGEA TRADUCĂTORILOR ȘI INTERPREȚILOR

CAPITOLUL I DISPOZIȚII GENERALE

Art. 1.- (1) În sensul prezentei legi:

a) *traducătorul* este persoana care asigură traducerea scrisă a unor documente, acte, înscrisuri dintr-o limbă în altă limbă;

b) *interpretul* este persoana care asigură comunicarea între două sau mai multe părți ce vorbesc limbi diferite sau care, datorită unor dizabilități, utilizează limbaje non-verbale pentru a comunica;

(2) Fiecare din categoriile menționate la alin.(1) reprezintă o profesie distinctă.

Art. 2.-(1) Atât pentru desfășurarea activității de interpret, cât și pentru cea de traducător este necesară autorizarea Ministerului Justiției;

(2) Pentru a efectua atât traduceri, cât și interpretare, persoana respectivă trebuie să dețină autorizații pentru ambele profesii.

Art. 3.- Interpretării și traducătorii se împart în două categorii: judiciari și oficiali.

Art. 4.-(1) Interpretul și traducătorul judiciar sunt autorizați de Ministerul Justiției și sunt folosiți, după caz, pentru asigurarea serviciilor respective în raporturile judiciare (acte judiciare, cercetare și urmărire penală, expertiză judiciară, interogatoriu, proceduri în instanța de judecată, activitate avocațială și de executare silită), extrajudiciare (activități ale organelor de justiție și procuratură, ale Consiliului Superior al Magistraturii, consultanță avocațială) și activități de tip judiciar date de lege în competența notarilor publici (procedura succesorală).

(2) Obținerea autorizării se face ca urmare a promovării examenului, după depunerea jurământului.

(3) Semnătura interpretului sau a traducătorului judiciar autorizat nu necesită legalizare, decât în cazuri special prevăzute de lege.

Art. 5.- (1) Interpretul și traducătorul oficial sunt autorizați de Ministerul Justiției și folosit, după caz, pentru efectuarea de traduceri cu caracter oficial, altele de cât cele judiciare (acte de autoritate publică, acte de studii, acte de stare civilă, acte notariale nejudiciare, acte de societate, documente sub semnătură privată) și interpretariat în activități oficiale

fără caracter judiciar (convorbiri oficiale, consultanță, asistență stare civilă, tratative și negocieri cu caracter comercial.

(2) Pentru astfel de activități pot fi folosiți și traducătorii/interpreții judiciari disponibili.

Art. 6.- Traducerile care nu au caracter judiciar sau oficial (traduceri editoriale, documentare, traduceri cu caracter personal ș.a.) și translațiile de însoțire, neoficiale se efectuează fie de traducători/interpreți autorizați, fie de alte persoane cunoscătoare de limbi străine, posesoare a unei diplome de licență în filologie, specialitatea limbi străine sau care posedă un certificat de traducător eliberat de o instituție abilitată, pe baza normelor de drept comun.

Art.7.-(1) Străinul, cetățean al unui stat membru al Uniunii Europene sau Spațiului Economic European poate desfășura activitatea de interpret și/sau traducător autorizat, cu respectarea prevederilor prezentei legi.

(2) Străinul, cetățean al unui stat membru al Uniunii Europene sau Spațiului Economic European stabilit în România exercită profesia de interpret și/sau traducător ca și cetățenii români, putând dovedi îndeplinirea condițiilor prevăzute la art. 11 lit. (a)-(c), (f) și (g), pentru traducător și/sau interpret judiciar, respectiv art. 16 lit. (a)-(i), pentru traducător și/sau interpret oficial, dacă posedă autorizațiile și dovezile de competență necesare, emise de statul de origine sau de statul român.

(3) Procedura autorizării nu se aplică străinului, cetățean al Uniunii Europene sau Spațiului Economic European, stabilit în România, care este atestat ca interpret și/sau traducător în specialitatea științe juridice de autoritatea competentă din statul membru de origine sau proveniență.

(4) Pentru exercitarea profesiei, este necesară dovedirea cunoașterii limbii române la nivelul autorizației pe care o posedă sau pe care o solicită.

(5) În cazul prestării temporare a profesiei de interpret și/sau traducător autorizat în domeniul juridic sau oficial, străinul cetățean al unui stat membru al Uniunii Europene sau Spațiului Economic European, care exercită legal această profesie în statul membru de origine sau de proveniență, este exceptat de autorizarea prevăzută la

(6) Prevederile prezentului articol se completează cu dispozițiile legii cadru privind recunoașterea reciprocă a calificărilor profesionale.

Art.8.- Efectuarea, fără autorizație, de traduceri și interpretări care pot produce efecte juridice sau în alte condiții decât cele stipulate prin prezenta lege constituie contravenție sau infracțiune, după caz și se pedepsește conform legii.

Art.9.- Traducătorul autorizat certifică exactitatea traducerii prin aplicarea semnăturii și a ștampilei sale, potrivit legii.

Art. 10.- Semnătura interpretului/traducătorului oficial autorizat se legalizează potrivit legii. Legalizarea semnăturii poate fi făcută de cei abilitați de lege în acest scop (notar, avocat, organ de poliție, organ al administrației locale).

CAPITOLUL II

TRADUCĂTORUL ȘI INTERPRETUL JUDICIAR

Art. 11.- Pentru a putea deveni traducător judiciar, o persoană trebuie să îndeplinească următoarele condiții:

- a) să aibă studii superioare de filologie și/sau juridice;
- b) să aibă cunoștințe de terminologie juridică;
- c) să nu aibă antecedente penale ;

- d) să facă un stagiu de pregătire specială, la o instanță de judecată ;
- e) după stagiul, să absolva un examen de specialitate, organizat de Ministerul Justiției sau la o universitate, cu o comisie formată din reprezentantul de la Ministerul Justiției, un magistrat, un cadru universitar și cel puțin un specialist în domeniul limbii respective; în urma examenului, i se eliberează un certificat de competență;
- f) să depună jurământul în fața reprezentantului Ministerului Justiției și a unui magistrat;
- g) după obținerea autorizației, să se înscrie în registrul special ținut de Tribunalul pe raza căreia își are domiciliul.

Art. 12.- Interpretul judiciar trebuie să îndeplinească, atât condițiile prevăzute la art.11, cât și următoarele condiții:

- a) să se exprime fluent și coerent în limba străină și în limba română;
- b) să nu aibă o fire emotivă sau timidă;
- c) să fie natural și spontan;
- d) să se preocupe permanent de pregătirea și specializarea sa, pentru menținerea la un nivel ridicat a capacității de a face translație.

Art. 13.- Atât interpretul, cât și traducătorul judiciar poate efectua și traduceri sau interpretări oficiale, prioritate având cele judiciare. În această situație, semnătura interpretului și traducătorului judiciar nu este necesar să fie legalizată.

Art. 14.- Traducătorul judiciar are următoarele obligații:

- a) să se prezinte la Tribunalul la care este înregistrat sau la orice instanță din raza de activitate a acesteia, ori de câte ori este chemat, să preia documentele încredințate spre traducere, pe bază de contract sau convenție de prestări servicii și să le predea la termenul stabilit;
- b) să efectueze corect și la timp traducerile încredințate;
- c) să explice motivele pentru care nu se poate prezenta sau nu poate efectua, parțial sau total, traducerile încredințate;
- d) să respecte cu strictețe confidențialitatea documentelor primite spre traducere;
- e) să țină la zi evidența documentelor traduse;
- f) să-și achite toate obligațiile fiscale aferente profesiei;
- g) să se înscrie în organizația profesională de profil.

Art. 15.- Interpretul judiciar are următoarele obligații:

- a) să se prezinte prompt la locul unde trebuie să facă translația solicitată;
- b) să solicite informații preliminare asupra subiectului ce se va discuta;
- c) să rețină și să redea cu exactitate și corectitudine spusele celor pentru care face translația;
- d) să respecte persoanele pentru care lucrează;
- e) să țină la zi evidența activității profesionale;
- f) să se înscrie în asociația profesională de profil și să-și achite obligațiile față de aceasta;
- g) să-și actualizeze permanent documentația și cunoștințele de specialitate;
- h) să respecte cu strictețe confidențialitatea datelor și subiectelor la care are acces prin practicarea profesiei.

CAPITOLUL III

TRADUCĂTORUL ȘI INTERPRETUL OFICIAL

Art. 16.- Pentru a putea deveni traducător oficial, o persoană trebuie să îndeplinească următoarele condiții:

- a) să aibă studii superioare;
- b) să aibă un stagiu de practică, la o instituție de stat sau privată, ori pe lângă un traducător cu experiență și vechime în profesie;
- c) să dețină o diplomă de specialitate sau certificat de traducător eliberat de organele stabilite prin lege;
- d) să obțină autorizația de traducător, de la Ministerul Justiției;
- e) să efectueze corect și la timp traducerile încredințate;
- f) să cunoască foarte bine limba română și limba în/din care face traduceri;
- g) să nu aibă antecedente penale;
- h) să dovedească un comportament corect în relațiile sociale;
- i) să dispună de condiții normale de lucru și aparatura birotică necesară;

Art. 17.- Interpretul oficial trebuie să îndeplinească atât condițiile prevăzute la art. 16, cât și următoarele condiții:

- a) să se poată exprima fluent și coerent, atât în limba română, cât și în limba străină;
- b) să fie la curent cu problemele noi ce apar în limbile respective;
- c) să fie spontan și corect în efectuarea translației;
- d) să aibă disponibilitatea de a lucra în condiții speciale.

Art. 18.- Traducătorul și interpretul judiciar și oficial se bucură de următoarele drepturi:

- a) să-și exercite în mod liber profesia, cu respectarea prevederilor legii;
- b) să fie plătit corespunzător pentru munca prestată;
- c) să se înscrie în organizația profesională de profil;
- d) să refuze efectuarea traducerii unor documente sau înscrisuri care ar contraveni bunelor moravuri sau ordinii publice, ori sunt ilizibile sau indescifrabile;
- e) să ceară celor cărora le asigură translația să vorbească clar și cu voce tare;
- f) să lucreze individual sau în structuri asociative, potrivit legii;
- g) în situații de incompatibilitate, mobilizare, misiuni de lungă durată în țară sau în străinătate, boală, poate solicita și obține suspendarea temporară a activității, pe baza unei cereri motivate adresate Ministerului Justiției, prin organizația profesională.

CAPITOLUL IV

PROCEDURILE DE AUTORIZARE

Art.19.-(1) Persoana care dorește să obțină autorizație de traducător și/sau interpret judiciar, trebuie să dea un examen organizat sub egida Ministerului Justiției, la una din instituțiile sale sau la un centru universitar, după efectuarea un stagiu plătit de pregătire, organizat prin grija Ministerului Justiției, astfel:

- a) examenul se organizează o dată pe an sau de câte ori este nevoie;
- b) data examenului se anunță cu cel puțin trei luni înainte și se poate înscrie oricine îndeplinește condițiile necesare, cu plata taxei stabilite;
- c) examenul pentru traducător constă în traducerea unei pagini A4 standard (2000 de semne, cu spații) din limba străină în limba română, în timp de o oră (pentru traducător

simplu) și a încă unei pagini standard din limba română în limba străină (pentru traducător complet), în timp de două ore;

d) pentru examenul de traducător în domeniul unor limbi rare sau speciale (chineză, japoneză, arabă ș.a.) durata și volumul textelor se stabilesc de către profesorii specialiști;

e) examenul pentru interpret judiciar constă în susținerea unei probe de interpretare cu durata de o jumătate de oră;

f) rezultatele examenului pot fi contestate la Comisia de Examen și la instituția organizatoare.

(2) Persoana care deține o diplomă de doctor în filologie, specializarea limbi străine, poate primi autorizația de traducător judiciar și/sau interpret judiciar, la cerere, pentru limba sau limbile în care este specializată fără îndeplinirea condițiilor prevăzute de art.11 literele b), d) și e), după depunerea jurământului.

(3) Persoana care dorește să obțină autorizație de traducător și/sau interpret oficial, trebuie să susțină examenul de traducător și/sau interpret potrivit alin.(1), fără a fi necesară efectuarea vreunui stagiu de specialitate.

(4) Persoana care dorește să obțină autorizație de traducător și/sau interpret oficial autorizat este scutită de examen, dacă posedă o diplomă de învățământ superior cu specializarea în limba respectivă, un certificat de traducător eliberat de o instituție abilitată prin lege sau un atestat de competență lingvistică eliberat de o instituție de profil, recunoscută pe plan european sau mondial, ori eliberată de autoritatea competentă a unui stat cu care România are convenție reciprocă de recunoaștere a calificării profesionale.

CAPITOLUL V

ORGANIZAREA ȘI FUNCȚIONAREA PROFESIEI

Art.20.- Traducătorii și interpreții judiciari și oficiali sunt organizați în Asociația Națională a Interpreților și Traducătorilor (A.N.I.T.), sub controlul Ministerului Justiției, care va aproba statutul și normele de funcționare ale acesteia. Asociația va avea secțiuni distincte pentru traducători și interpreți, pe specialitățile judiciar și oficial. Aceasta va avea regim juridic de organizație profesională, persoană juridică de drept privat, de interes public.

Art. 21.- Organul de conducere al A.N.I.T. va fi Adunarea Generală, care se va întruni cel puțin o dată pe an.

Art. 22.- În intervalul dintre adunările generale, A.N.I.T. este condusă de un Comitet Executiv Național ales de Adunarea Generală; președintele Comitetului Executiv Național și membrii acestuia sunt aduși la cunoștința Ministerului Justiției.

Art. 23.- La nivel local (capitală, județe și sectoare) se vor constitui organe de conducere similare; structura acestora va fi comunicată la Comitetul Executiv Național; județele care au un număr mic de traducători și interpreți (sub 10) vor putea avea asociații ale interpreților și traducătorilor comune cu alt/e județe. Acestea sunt persoane juridice de drept privat, de interes public.

Art. 24.- A.N.I.T. și structurile locale își asigură fondurile necesare funcționării din cotizațiile plătite de membri.

Art. 25.- A.N.I.T. are următoarele atribuții generale:

- a) reprezintă interesele interpreților și traducătorilor în fața organelor de stat și față de alte instituții, față de orice persoană juridică și fizică;
- b) îndrumă, prin circulare și adrese, activitatea asociațiilor de la nivel local;

- c) prezintă Ministerului Justiției propuneri de acte normative necesare în domeniu și de modificare a unora din cele care sunt în vigoare, după consultarea structurilor locale;
- d) prezintă Ministerului Justiției propuneri de tarife minimale orientative pentru traduceri și interpretări judiciare; aceste tarife prevăzând majorări cu 100% pentru lucrări făcute în timpul liber și cu mare urgență (termen până la opt ore), cu 50% pentru lucrări (interpretare) din limbi rare sau cu circulație redusă, dialecte și urgente (termen sub 24 de ore) și cu 25% pentru lucrări în manuscris, lucrări de dificultate mare (medicale, tehnice, științifice);
- e) elaborează și trimite la structurile locale ale A.N.I.T. tarife orientative pentru traduceri și interpretariat oficial, la care se menționează majorările de la pct. (d);
- f) analizează propunerile structurilor locale de retragere temporară sau definitivă a autorizației de traducător și/sau interpret și le înaintează Ministerului Justiției, cu propuneri pentru rezolvare;
- g) avizează și înaintează la Ministerul Justiției cererile de suspendare a activității formulate de traducători/interpreți.

Art. 26.- Atât interpreții și traducătorii judiciari, cât și cei oficiali răspund civil sau penal, după caz, pentru eventualele daune și prejudicii cauzate prin traducerea sau interpretarea neglijentă ori eronată efectuată; astfel de situații pot duce la retragerea temporară sau definitivă a autorizației interpretului sau traducătorului respectiv, la propunerea motivată a Asociației locale.

Propunerea este trimisă la organul central al A.N.I.T., care le analizează și ia măsurile necesare.

- Art. 27.-** (1) Pentru interpreții și traducătorii care fac, în mod repetat, lucrări necorespunzătoare calitativ, de care beneficiarii se plâng, asociațiile locale pot aplica amenzi, mergând până la echivalentul sumei percepute pentru traducerea/interpretarea în cauză, dacă nu sunt îndeplinite condițiile de retragere temporară sau definitivă a autorizației.
- (2) Decizia de retragere temporară sau definitivă a autorizației se transmite Asociației locale care a propus-o, cât și organelor interesate.
- (3) Traducătorul sau interpretul sancționat de asociația locală poate contesta sancțiunea la A.N.I.T.
- (4) Decizia Ministerului Justiției poate fi atacată potrivit dreptului comun.

CAPITOLUL VI

DISPOZIȚII FINALE ȘI TRANZITORII

Art. 28.- Interpreții și traducătorii care au o vechime de cel puțin 10 ani în activitatea de traducător autorizat de Ministerul Justiției, inclusiv în domeniul justiției, pot opta pentru categoria de traducător sau interpret judiciar, caz în care vor primi o autorizație corespunzătoare și vor fi obligați să se înscrie la Tribunalul în raza căreia își au domiciliul. Cei care au această opțiune, vor avea dreptul să participe, în mod gratuit, la stagiile de specializare organizate de Ministerul Justiției și Libertăților Cetățenești.

Art. 29.- Interpreții și traducătorii care nu fac această opțiune, rămân traducători sau interpreți oficiali, urmând să primească o nouă autorizație, cu mențiunile respective.

Art. 30.- Opțiunile, pentru ambele situații, vor fi înaintate, în scris, la Ministerul Justiției, în cel mult un an de la data intrării în vigoare a prezentei legi, după care autorizațiile anterioare se anulează de drept.

Art. 31.- Interpreții și traducătorii cu o vechime mai mică de 10 ani, care optează pentru traducător sau și interpret judiciar, vor fi obligați să dea un test scris, pentru traducător

judiciar, dacă nu au trecut un examen anterior în acest domeniu și un test oral de interpretare, pentru cei care optează și/sau pentru interpret judiciar. Testele se organizează sub egida Ministerului Justiției, la o instituție a acestuia sau la un centru universitar, cu achitarea unei taxe.

Art. 32.- La intrarea în vigoare a prezentei legi, orice alte reglementări și dispoziții contrare se abrogă.

Art. 33.- Prezenta lege intră în vigoare în termen de 3 luni de la publicarea ei în Monitorul Oficial.

Aceasta lege a fost adoptată de Parlamentul României cu respectarea prevederilor art. 75 și ale art. 76 alin. (1) din Constituția României, republicată.

PREȘEDINTELE
CAMEREI DEPUTAȚILOR

Valeriu Ștefan Zgonea

PREȘEDINTELE
SENATULUI

Călin Popescu Tăriceanu